

โรงเรียนกุหลาบวิทยา

เอกสารประกอบการเรียนเรื่อง การแต่งกลอน

วิชา ภาษาไทย ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

ชื่อ _____ เลขที่ _____

มาฝึกเรื่องสัมผัสกันนะคะ

ให้อ่านเรื่องคำสัมผัสให้เข้าใจ และเติมคำสัมผัสลงในช่องว่าง สัมผัส มี ๒ ลักษณะ คือ

- ๑) สัมผัสสระ คือ การจัดคำให้คล้องจองกัน โดยใช้สระตัว เดียวกัน หรือเสียงเดียวกัน สันยาวเท่ากัน และถ้ามีตัวสะกดต้องอยู่ในมาตราเดียวกันด้วย เช่น

ฉัน สัมผัสกับ จันทร์ - หมั่น - ปั่น - สั่น - - -

ใส สัมผัสกับ ไกล - ให้ - ใหม่ - วัย - - -

เล่น สัมผัสกับ เกณฑ์ - เน้น - เส้น - - -

- ๒) สัมผัสพยัญชนะ คือ การจัดคำให้คล้องจองกัน โดยใช้พยัญชนะต้นตัวเดียวกันหรือเสียง เดียวกัน ถ้าเป็นพยัญชนะควบกล้ำต้องอยู่ในชุดเดียวกัน ทั้งนี้ไม่ คำนึงถึง สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด เช่น

กรง สัมผัสกับ กราบ - กราย - เกรง - - -

บ้าน สัมผัสกับ บน - ใบ - เปื้อ - - -

ท้อ สัมผัสกับ ฐาน - เฒ่า - เทอญ - - -

โยงคำสัมผัสสระจากบทร้อยกรองต่อไปนี้

• เป็นดวงดาวตะแถมที่แก้มฟ้า	ทอแสงจำซีทางอย่างอาจหาญ
คือซีทางคนทุกซ์ทรมาน	ให้ต่อต้านคนที่กดขี่คน
• กลับจากเยือนหัวหินอย่างสิ้นรัก	จึงประจักษ์หัวหินอย่างสิ้นหวัง
จากเกลียวคลื่นสายลมโถมประดัง	ขอสาบฝังหัวหินอย่างสิ้นใจ
• อนุรักษ์เสือเพื่อป่าคินมาใหม่	จงยึดไว้เมตตารธรรมคือคำสอน
"น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า" ต่างอาหาร	อุทาหรณ์เห็นอยู่ทุกหมู่ชน

แบบฝึก การแต่งกลอนสุภาพ

ให้นักเรียนเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้องและเหมาะสม

๑. ใช้น้ำหอม ย้อมกาย ให้ชาย.....๑.....

ไม่ซ้ำคาง จางหาย จากกาย.....๒.....

ใช้ความดี ผูกพัน นั้นยืนยาว

จะ.....๓..... ใจชาย ตราวายชนม์

๒. สุขเพราะแสงแห่งธรรมนำ.....๑.....

สุขเพราะใจปล่อยวางว่างสบาย

คิดถึงธรรมนำใจใสสว่าง

คิดตรึกตรองพอใจในสิ่งมี

สุขเพราะจิตสงบพบ.....๒.....

สุข.....๓.....กับชีวิตถ้าคิดดี

.....๔.....สู่มรรคผล.....๕.....

.....๖.....ความชั่วกลัวบาปกรรม

เขียนแผนผังกลอนแปด จำนวน ๒ บท พร้อมโยงสัมผัส

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บอกเสียงวรรณยุกต์ท้ายวรรคแต่ละวรรค

วรรคที่ ๑ (สดับ/สลับ)

วรรคที่ ๒ (รับ)

วรรคที่ ๓ (รอง)

วรรคที่ ๔ (ส่ง)

หลักในการเขียนบทร้อยกรอง

๑. ต้องเข้าใจรูปแบบลักษณะของบทร้อยกรองที่จะเขียนว่ามีจำนวนวรรค จำนวนคำ ในแต่ละวรรค การสัมผัส คล้องจองระหว่างวรรค และเสียงของคำว่า ได้กำหนดไว้อย่างไร

๒. ต้องกำหนดเรื่องและจุดมุ่งหมายของการเขียนว่า จะเขียนเรื่อง อะไร เริ่มต้นเรื่อง อย่างไร ดำเนินเรื่องต่อไป อย่างไร และจบเรื่องอย่างไร รวมทั้ง จะต้องกำหนดจุดมุ่งหมาย ของการเขียนว่าจะเขียนเพื่ออะไร เช่น เขียนเพื่อ บรรยาย เขียน เพื่อเล่าเรื่อง หรือ เขียนเพื่อแสดงความรู้สึก

ให้นักเรียนแต่งบทกลอนสุภาพจำนวน ๒ บท

.....

.....

.....

.....

.....

.....